

Antwoord schriftelijke vragen (artikel 36 RvO) van de Volkspartij Politiek Rheden over het plaatsen van zonnepanelen op monumenten.

Datum vraag: 12 november 2024

Indiener: Theo Kooijmans

Nummer: S24/130

Datum antwoord: 21-11-2024

Aanleiding: De laatste jaren is de behoefte aan zonnepanelen op woningen explosief gestegen. Dat geldt ook voor het plaatsen van zonnepanelen op daken van woningen die als monument zijn aangemerkt. Daarvoor gelden afwijkende regels. Vanuit de Rhedense samenleving hebben wij van een drietal woningeigenaren vragen gekregen over het aanvraagproces, controles en de acties die daarvoor nodig zijn.

Vraag 1: Op welke punten wordt de aanvraag voor het plaatsen van zonnepanelen op het dak van een monument (woning-monument) beoordeeld?

Antwoord:

Deze wordt beoordeeld aan de hand van de monumentale waarden zoals deze benoemd zijn in de redengevende beschrijving die onderdeel was van de aanwijzing, paragraaf 5.8 van het *Uitvoeringskader Erfgoed Rheden 2022* en de uitgangspunten zoals verwoord in het *Welstandsbeleid voor zonnepanelen in rijksbeschermden dorpsgezichten*.

Vraag 2: Wordt de bouwkundige staat van de woning c.q. de dakconstructie beoordeeld?

Antwoord:

Bij niet-monumenten buiten een beschermd gezicht is het plaatsen van zonnepanelen vergunningsvrij. De gemeente toetst daar niet. Bij monumenten is een vergunning nodig om zeker te stellen dat er met de monumentale waarden goed wordt omgegaan. De aanleiding is dus de monumentale status (zie ook 2e deel beantwoording vraag 8).

Over het algemeen is de historische constructie een integraal onderdeel van de monumentale waarden. Als er twijfels zijn over de (constructieve) geschiktheid van een dak, dan wordt daarover een opmerking gemaakt. De verantwoordelijkheid voor de constructie en brandveiligheid blijft echter primair bij de eigenaar en de aannemer liggen, zoals bij ieder bouwplan.

Vraag 3: Is deze beoordeling verplicht?

Antwoord:

In hoofdstuk 3 van het eerdergenoemde *Uitvoeringskader* zijn de constructieve richtlijnen omschreven. Bij de beoordeling of het belang van de monumentenzorg zich niet verzet tegen het verlenen van de vergunning wordt ook gekeken naar eventuele constructieve gevolgen als daar aanleiding voor is.

Vraag 4: Wordt hiervoor externe expertise ingezet? Zo ja welke?

Antwoord:

De onafhankelijke commissie ruimtelijke kwaliteit (CRK) is de adviseur van het college in de procedure. Sommige aanvragen worden door de secretaris onder verantwoordelijkheid van de CRK afgedaan. Conform het door de Raad vastgestelde *Toetsingskader Vergunningplicht Erfgoed Rheden* kunnen niet-zichtbare installaties op platte daken van monumenten ambtelijk afgedaan worden. Daarbij wordt o.a. getoetst aan het *Uitvoeringskader* (zie 1).

Vraag 5: Worden zonnepanelen geplaatst door erkende/gecertificeerde bedrijven?

Antwoord:

Of dat enkel gebeurt door gecertificeerde bedrijven is onbekend. Vanuit de monumentenzorg zijn daar geen regels voor. Het is sowieso lastig om voor werkzaamheden aan monumenten alleen gecertificeerde partijen voor te schrijven. De gemeente Rheden doet dat alleen voor werkzaamheden aan gevels, vanwege de onomkeerbaarheid, zichtbaarheid en potentieel grote ondermijning van de technische levensduur.

Vraag 6: Wordt vooraf de (on)geschiktheid van de bouwkundige staat en de dakconstructie beoordeeld?

Antwoord:

Zie vraag 2.

Vraag 7: Wordt de bouwkundige staat en dakconstructie na plaatsing (of als eventuele noodzakelijke aanpassingen uitgevoerd zijn) of bij reeds geplaatste zonnepanelen opnieuw beoordeeld? Is dit dezelfde beoordelaar als de beoordelaar vooraf?

Antwoord:

In het toezicht wordt bekeken of de werkzaamheden conform de vergunning zijn uitgevoerd. Een scheiding op persoonsniveau tussen de vergunningverlening en het toezicht of de handhaving is gebruikelijk.

Bij reeds geplaatste, niet-vergunde zonnepanelen is de eerste stap een legaliseringsonderzoek; daarin onderzoeken we of de geplaatste zonnepanelen vergunbaar zouden kunnen zijn. Daarbij wordt naar dezelfde zaken gekeken als bij een niet-geplaatste installatie.

Vraag 8: Worden/zijn er vergunningen afgegeven voor zonnepanelen op monumenten zonder zo'n beoordeling? Zo ja, hoe vaak is dit voorgekomen?

Antwoord:

Het eerdergenoemde *Uitvoeringskader* is de grondslag waaraan de (voorgenomen) plaatsing van zonnepanelen wordt getoetst. Hierin staan tevens de constructieve uitgangspunten. Indien de staat van het monumentale dak tot twijfels leidt bij de beoordelaar, kan er een nadere beoordeling plaatsvinden. In veel gevallen is geen twijfel over de constructie. Er wordt niet bijgehouden in hoeveel gevallen dit gebeurt.

Een constructieve beoordeling is in geval van gemeentelijke monumenten ingegeven door het *Uitvoeringskader*. Dit is lokaal planologisch beleid en daarmee een omgevingsplanactiviteit op grond van artikel 5.1 lid 1 onder a van de Omgevingswet. Een technische toetsing op constructie zoals bedoeld onder artikel 5.1 lid 1 onder b van de omgevingswet (bouwtechnische vergunningplicht) is hier niet van toepassing.

Vraag 9: Wie moet deze beoordeling aanvragen en laten doen?

Antwoord:

Als er twijfels zijn, dan kan de aanvrager om een constructieve onderbouwing door een ter zake deskundige partij gevraagd worden of de CRK kan hierbij betrokken worden.

Vraag 10: Wordt er gecontroleerd of de dak doorvoer waterdicht en brandveilig op de gordingen is? Wordt er gecontroleerd of de plaatsing voldoet aan het Advies Veilige PV schermen van brandweer Nederland (zie nipv.nl)?

Antwoord:

Genoemd advies is geen toetsingsgrond. Voor een toelichting verwijzen wij naar het 2e deel van de beantwoording van vraag 8. Het *Uitvoeringskader* stuurt bij zonnepanelen aan op een reversibele plaatsing met behoud van de dakbedekking (meestal dakpannen). Het plaatsen van de zonnepanelen op de pannen levert een brandveiliger en waterdichter systeem op dan het plaatsen van de panelen tussen de pannen (een zogenaamd in-daksysteem).